

"ויעבר אברהם בארץ" (בראשית יב-ט)

1. רשי' לפסוק ז:

"היה הולך וכובש את ארץ ישראל מזרעו של שם שבחלקו של שם נפלת כשיילק נח את הארץ לבניין... לפיכך יואמר אל אברהם: לזרעך את הארץ הזאת עתיד אני להחזירה לבנייך שהם מזרעך של שם".

2. פסיקתא דוטרנא (לקח טוב) לר' לר פרק יב סימן ג:

"והכנען אד בארץ – מה תלמוד לומר? אלא שאף על פי שהיota הכנען בארץ לא הגזק מהם. דבר אחר: שאף על פי שהיota הכנען בארץ לא למד ממעשייהם".

3. האלשים הקדושים לפסוק א:

"כי עודנו בחוץ לארץ היה הוא יתברך מדבר בו אך לא מתראה אליו על כן נאמר 'ויאמר ד' אל אברהם' אבל לא נאמר 'ירא ד' אל אברהם'... כי המקום גורם כי פה [בתרן]... אתה רחוק משורשך אר' לר' שהוא הקרב עצמן אליו והדבק בשורשך הקדוש וду קדושת הארץ בזה כי הלא תבוא אל הארץ אשר אראר והוא כי עד כה... איןני מראה אלק' מראהך אך עתה תבוא אל הארץ אשר אראר שאהיה מראה לפניך מראה... אז יבין שם מזבח להודות לשם ד'. ועל מה הייתה ההוזאה? אלה אמר לד' הנראה אליו שהוא לד' שיזכה הראות אליו, מה שלא זכה עד כה עודנו עצור בחוז'ל".

4. מלבי'ם לפסוק ז:

"ויעבר אברהם – כשבאו ארצתו כנען ולא הגיע דבר ד' עבר הלהה, שגדיר פועל ויעבור שעובר מעבר אל עבר, הלא על דרך לעבור ממש".

5. סנהדרין קב ע"א:

"תנא משות רבי יוסי: [שכם] מקום מזומן לפורענות".

6. לבוש האורה לפסוק ז:

"mdl'a אמר עד שכם ועד אלון מורה בו"י אלא משמעו שעד אלון מורה הוא פירוש לעד מקום שכם כאלו אמר לאייה שכם? לאלון מורה".

7. שפטינו חכמים לפסוק ז:

"כי אלון' לשון אלה (פירוש שבואה) ו'מורה' לשון הוראה וזה תורה".

8. רשי'ן:

"אלון מורה הוא שכם, הראהו הרכזים והר עיבל שם קבלו ישראל שבועת התורה".

9. חזקוני:

"ויעתק משם – ...לשון המעתיק הרים", מסליקן ממוקמן".

10. שם:

¹ איוב ט ח.

"עד מקום שכם – שהרי באותו הפרק לא הייתה שם עיר בינוי רק **המקום**".

11. הכתב והקבלה:

"וזדעת כי עי לשון הרבה ושממה הוא ובנו שם בחורבה עיר [אחר כר] קראו לעיר בשם החורבה".

12. הרב בלייר, למלין הפרשיות בראשית עמ' 87:

"הע" – הוא המקום הראשון בו מלחמים בני ישראל לאחר כניסה לארץ במלחמה טبيعית נורמלית, עם תכיסיסי קרב אשר מופיע שם יהושע. ניתן לומר כי זהה המלחמה הראשונה בכלל, משום שביריחו הייתה זו מלחמה נסית, שלא בדרך הטבע. בית אל עתיד להתגלוות לעקב אביהם חzion הסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמיימה, ועליו הוא אומר – 'אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים'. במקום זה בין בית אל ובין הע, מבטאת אברהם את היסוד הגדול ביותר של עם ישראל, אשר צריך להיות ברור וקבוע בנשימת העם. כל בנין חי האומה בדרך הטבע, הנשך והמשק, המעריך המלחמתי של עם ישראל והבנייה הכלכלי-החקלאי שלו, הכל נמשך מבית אל, מ'שער השמים'".

13. רשי:

"הלוּךְ ונוֹסָע – לפראקים, ישב כאן חדש או יותר ונוסע ממש ונוטה אהלו במקומות אחרים".

14. בראשית רבבה לטטז:

"וישע אברהם הלוּךְ ונוֹסָע הנגב – מחקה [מציר בדעתו] והלוּךְ ומכוון נגד **בית המקדש**".

² בראשית כח יז.

אברהם בארץ כנען

ג' נובמבר, הימנעו רוחב
עמ. 79

